

การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย
อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

บุญมาก มากสุข¹, สุรินทร์ นียมางกูร², ประเวศ มหารัตน์สกุล³

¹นักศึกษา, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์^{2,3}

อาจารย์ ดร., หลักสูตรหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์

มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำนวน 208 คน คำนวณโดยใช้สูตรทราโรว์ ยามาเน่ จากประชากรจำนวน 431 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการปฏิบัติการโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$ S.D.=0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล มีการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$ S.D.=0.74) และด้านที่พักอาศัย มีการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$ S.D.=0.82)

2) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ, ด้านบุคลากร, ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยรวม ส่วนปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3) ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย คือ ผู้สูงอายุต้องการได้รับเบี้ยยังชีพมากขึ้นกว่าเดิม และช่วงเวลาการจ่ายเบี้ยยังชีพของอบต. ยังไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณเบี้ยยังชีพให้เพิ่มมากขึ้น และอบต.ควรส่งเจ้าหน้าที่นำเบี้ยยังชีพไปแจกให้กับผู้สูงอายุ ณ ที่พักอาศัย

ความสำคัญ:การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

The management of elderly social welfare of Bualoy
Subdistrict Administrative Organization, Nongkae District, Saraburi Province

Boonmark Marksuk¹, Associate Professor Dr.Surin Niyamangkoon ²,
Dr.Prawait Maharatsakul³

¹Student of Master's Degree, Master of Public Administration Program, Valaya Alongkorn Rajabhat University.

^{2,3}Lecturer Curriculum and Teaching Department Master of Public Administration Program,
Valaya Alongkorn Rajabhat University.

Abstract

The objectives of this research were : 1) to study effectiveness of the management of elderly social welfare of Bualoy Subdistrict Administrative Organization, Nongkae District, Saraburi Province 2) to study the factors related to the management of elderly welfare of Bualoy Subdistrict Administrative Organization, Nongkae District, Saraburi Province, and 3) to study the problems and suggestions for the management of elderly social welfare of Bualoy Subdistrict Administrative Organization, Nongkae District, Saraburi Province. The sample used in this study was 208 elderly, computed by using Taro Yamane's formula from the population of 431 elderly. The data were collected by means of a questionnaire The collected data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

The research results were as follows:

1) The overall effectiveness of the management of elderly social welfare of Bualoy Subdistrict Administrative Organization, Nongkae District, Saraburi Province was at the high level ($\bar{X} = 3.59$ S.D.=0.51). When considering each component, it was found that the management of health and medical treatment on the average was at the highest level ($\bar{X} = 4.36$ S.D.=0.74), while the management of housing on the average was at the moderate level ($\bar{X} = 3.20$ S.D.=0.82).

2) For factors related to the effectiveness of, management of elderly social welfare, it was found that the leadership, personnel, public relations and the elderly participation had significantly relationship with the effectiveness of the management of elderly social welfare, while the budget did not have significantly relationship with the effectiveness of the management of elderly social welfare.

3) From this study, it was found that the elderly need more sustenance allowance and the elderly had the problem on coming to receive the allowance. For suggestion, the allowance should be increased and the payment of the allowance should be at their home.

Key Word: The management of elderly social welfare

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญทางการแพทย์ทำให้นุชนิยมมีสุขภาพแข็งแรงมีโอกาสอยู่รอดมากกว่าในอดีตและมีอายุยืนยาวมากขึ้น ทำให้ประชากรในแต่ละประเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น (สุพัตรา สุภาพ, 2540:101) ส่งผลให้ประชากรสูงอายุมีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นตามมา ในปี 2593 คาดการณ์ว่าจะมีประชากรสูงอายุ 2,000 ล้านคน โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาจะมีประชากรสูงอายุเพิ่มถึงร้อยละ 63 ของประชากรทั้งหมด สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ การพัฒนาทางด้าน การแพทย์ และบริการสาธารณสุข รวมทั้งนโยบายการวางแผนครอบครัว ที่ทำให้ประชากรภายในประเทศมีอายุยืนยาวขึ้น และอัตราการเกิดลดน้อยลง

ความสำคัญของประเด็นผู้สูงอายุไม่ได้ขึ้นอยู่กับสัดส่วนเท่านั้น ยังมีประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคม สภาพทางด้านร่างกาย ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุต้องพึ่งพาคนอื่นมากขึ้น เพื่อให้ได้รับการตอบสนองทางด้านความต้องการในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นความจำเป็นในขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) ของผู้สูงอายุ

จากสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านโครงสร้างประชากร และด้านสังคม ล้วนแต่มีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการดำเนินงานจัดสวัสดิการต่อผู้สูงอายุ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณลักษณะของผู้สูงอายุในอนาคตที่ต้องแตกต่างไปจากผู้สูงอายุในปัจจุบัน (บรรลุ ศิริพณิช, 2543:22) ผู้สูงอายุในประเทศไทยนับได้ว่าได้รับความสนใจในการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับสวัสดิการในด้านต่างๆ น้อยมาก ทั้งจากภาครัฐ และภาคเอกชน สวัสดิการและบริการในด้านต่างๆ ที่ภาครัฐและภาคเอกชนจัดให้กับผู้สูงอายุในปัจจุบันนี้มีลักษณะไม่ครอบคลุมและไม่กระจายตัว การดำเนินงานค่อนข้างจำกัด ทั้งในด้านปริมาณและรูปแบบ นอกจากนี้แล้วการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่จัดโดยหน่วยงานภาครัฐ มักประสบปัญหาในด้านบุคลากร งบประมาณ และการจัดการ การให้บริการแก่ผู้สูงอายุไม่สามารถให้บริการได้ทั่วถึง ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริง (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2544:8)

ภาครัฐ ได้ให้ความสนใจเรื่องของผู้สูงอายุ ตั้งแต่ พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา มีการนำนโยบายผู้สูงอายุมาร่วมใช้ในการพัฒนาประเทศ มีการจัดตั้งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ จัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 1 และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 รวมถึงการประกาศใช้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวได้มีการกำหนดสิทธิที่ผู้สูงอายุต้องได้รับตามกฎหมาย เช่น การบริการทางการศึกษา การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ การบริการทางการแพทย์ การประกอบอาชีพ สถานสงเคราะห์คนชรา และการจัดงานศพตามประเพณี ในส่วนของการดำเนินการเพื่อคุ้มครอง ส่งเสริม สนับสนุนผู้สูงอายุ โดยให้ส่วนราชการในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการจะต้องคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านความสัมพันธ์กับภารกิจหลัก และปริมาณงาน รวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนซึ่งนับว่าสำคัญที่สุด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 281 กำหนดให้รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ภายหลังจากการประกาศใช้แผนกระจายอำนาจแล้วภารกิจที่รัฐ

ต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวน 245 ภารกิจ ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องถ่ายโอนภารกิจให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 10 ปี (พ.ศ.2544-2553) และรัฐต้องจัดสรรเงินรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐที่ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 35 รวมทั้งต้องถ่ายโอนบุคลากรไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้บริหารและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติงานให้ชุมชนได้อย่างเต็มที่ ภายหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้วนั้น ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับตัว ปรับแผนการทำงาน ปรับนโยบายในการบริหารงาน เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานในลักษณะริเริ่มและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ

สำหรับภารกิจ หรือบริการที่สำคัญอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการให้กับประชาชนในพื้นที่ ที่สำคัญคือ การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ได้ประกาศใช้ ซึ่งในมาตรา 11 ได้ระบุเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุที่ต้องได้รับความคุ้มครองส่งเสริมและสนับสนุนไว้ 13 ประการ (สำนักส่งเสริมพิทักษ์ผู้สูงอายุ, 2553) ได้แก่ การบริการทางการแพทย์ และสาธารณสุขที่จัดไว้โดยสะดวกรวดเร็วเป็นกรณีพิเศษ การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ หรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่นๆ การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกทารุณหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง การให้คำแนะนำ ปรึกษาดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางแก้ไขปัญหาครอบครัว การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ทั้งนี้เป็นการที่รัฐได้ถ่ายโอนมาให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล แต่รัฐบาลยังคงทำหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการ ส่วนภารกิจอื่นๆที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการตามศักยภาพ และงบประมาณที่มีอยู่อย่างเหมาะสม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายหลังจากได้รับการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจจากรัฐบาล ทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและภารกิจเพิ่มมากขึ้น ประชาชนในพื้นที่ก็มีความคาดหวังต่อการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการ การอำนวยความสะดวก และการบริหารจัดการในด้านต่างๆ จึงทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานในลักษณะใหม่ๆ เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และด้านอื่นๆ ้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีการปรับตัวโดยการหาวิธีการใหม่ๆตามทรัพยากรที่มี นอกจากนั้นแล้วผลกระทบที่ต่อเนื่องจากการกระจายอำนาจ คือทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความคาดหวังในการจัดการบริการต่างๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น จึงทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหาวิธีการในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างสูงสุด

นอกจากการปรับปรุง และหาวิธีการใหม่ๆมาปรับใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถอำนวยความสะดวกและสามารถบริการประชาชนได้อย่างเต็มที่แล้วองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีแนวทางเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น โดยนำแนวทางจากการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) มาปรับใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีหลักสำคัญ 4 ประการ ประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น/ชุมชนท้องถิ่น ต้องมีความโปร่งใสในการบริหารจัดการบริการสาธารณะมากขึ้น (Transparency) สามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย ขั้นตอนในการทำหน้าที่ ขั้นตอนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน และขั้นตอนติดตามและประเมินผล มีความรับผิดชอบต่อประชาชนและต่อสังคมมากยิ่งขึ้น (Accountability) หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความรับผิดชอบต่อการกระทำ ซึ่งเกิดจากการดำเนินงานและการตัดสินใจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการที่ดี (Good management) หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวินิจฉัยสั่งการที่ดี มีการสร้างแรงจูงใจ ในการทำงาน มีการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างกัน และเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ รวมถึงกระบวนการของการบริการสาธารณะ (Participation) ซึ่งปัจจัยต่างๆเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการบริการสาธารณะ ในแบบของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

จากภารกิจ อำนาจหน้าที่ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับได้รับการถ่ายโอน

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการสงเคราะห์และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ดังนี้

- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มาตรา 67

“ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ตาม (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ”

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (10) ระบุ “ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส”

กรมส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในฐานะหน่วยงานส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการจัดทำมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆจากผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สมาคมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรฐานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแนวทางในการจัดทำมาตรฐานการจัดบริการด้านการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ให้เป็นไปในแนวทางในการเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมถึงเป็นหลักประกันว่าประชาชนไม่ว่าอยู่ส่วนใดของประเทศ จะได้รับบริการสาธารณะในมาตรฐานที่เท่าเทียมกัน โดยแบ่งประเภทของมาตรฐานในด้านต่างๆ รวม 6 ด้าน คือด้านมาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านมาตรฐานด้านรายได้ ด้านมาตรฐานด้านที่พักอาศัย ด้านมาตรฐานด้านนันทนาการ มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านมาตรฐานด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น องค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรหนึ่ง ซึ่งได้รับการถ่ายโอนภารกิจในการสงเคราะห์และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นหนึ่งภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนและจากการลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ทำให้ผู้วิจัยพบปัญหาในการปฏิบัติงาน เช่น ปัญหาช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในการออกจ่ายเบี้ยยังชีพ

ชีพให้กับผู้สูงอายุ และปัญหาที่ผู้สูงไม่สามารถมารับเบี้ยยังชีพด้วยตนเองได้ เนื่องจากบุตรหลานติดภารกิจจากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เพื่อให้ทราบถึงลักษณะความต้องการของผู้สูงอายุที่ต้องการได้รับสวัสดิการด้านต่างๆตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดไว้ จำนวน 6 ด้าน เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัย ไปเป็นข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย เพื่อประกอบการตัดสินใจในการนำไปกำหนดเป็นนโยบาย ในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
- 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรของการวิจัยคือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไปทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำนวน 431 คน (งานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, 2556) และใช้การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีคำนวณตามสูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane 1973: 108) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 208 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย มีความเที่ยงตรง ความถูกต้องของข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ลักษณะที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการ 5 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ คำถามจากแบบสอบถามตอนนี้ คำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (likert) (ประวิทย์ เอรารวรรณ์, 2545)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสุขภาพ และการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว

ผู้ดูแลและการคุ้มครอง ด้านการสร้างบริการทางสังคม และเครือข่ายการเกื้อหนุน คำถามจากแบบสอบถาม
ตอนนี้ คำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (likert) (ประวิทย์
เอรารวรรณ์,2545)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended
Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะ
เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอ
หนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ
54.8 มีอายุระหว่าง 65 -70 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.2 รายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.6 ระดับ
การศึกษาประถมศึกษา (ป.1-ป.6) คิดเป็นร้อยละ 52.9 สถานภาพการสมรส สมรส คิดเป็นร้อยละ 44.7 ลักษณะที่อยู่
อาศัย อยู่บ้านตนเอง คิดเป็นร้อยละ 71.2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ พบว่า มีการปฏิบัติการปัจจัยการบริหารจัดการ
โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$ S.D.= .05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่ามีระดับการปฏิบัติการ ดังนี้
ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำของ อบต. โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$ S.D.=3.92)
ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$ S.D. = 0.60)
ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$ S.D.=0.80)
ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$ S.D.=0.95)
ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$ S.D.=0.66)

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

การวิเคราะห์ข้อมูลผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่ามีการปฏิบัติการโดยรวมเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$ S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่ามีการปฏิบัติการดังนี้ผลการบริหารจัดการ
สวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.36$
S.D.= 0.74)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านรายได้ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.48$ S.D. = 0.72)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านที่พักอาศัย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.20$ S.D.=0.82)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านนันทนาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.53$ S.D.=0.78)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการ
คุ้มครอง โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$ S.D.=0.68)

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน
โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$ S.D.= 0.91)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ดังนี้คือ

1) สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05) นอกนั้นปัจจัยการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านอื่นๆ(ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล, ด้านรายได้, ด้านที่พักอาศัย, ด้านนันทนาการ, และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2) สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณในการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05) นอกนั้นปัจจัยการบริหารจัดการด้านงบประมาณไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านอื่นๆ (ด้านรายได้, ด้านที่พักอาศัย, ด้านนันทนาการ, ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง, และด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3) สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากรมีความสัมพันธ์กับความต้องการในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านรายได้ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านที่พักอาศัย, ด้านนันทนาการ และด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากรไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านอื่น (ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

4) สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ

ผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านรายได้, ด้านที่พักอาศัย, ด้านนันทนาการและด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ.05) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01)

5) สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านรายได้, ด้านที่พักอาศัย, ด้านนันทนาการและด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05)

ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01)

อภิปรายผล

1) การอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการ พบว่า มีการปฏิบัติการ ปัจจัยการบริหารจัดการโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ระดับการปฏิบัติการปัจจัยการบริหารจัดการทุกด้าน (ด้านภาวะผู้นำ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ) โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพได้รับการดูแลในด้านอื่นๆ จาก อบต. มีความพึงพอใจจากการให้บริการ เช่น ในด้านการดูแลเอาใจใส่ การติดตามผลการดำเนินงานทั้งจากตัวผู้นำ อบต. สมาชิกสภา อบต. และเจ้าหน้าที่รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของ อบต. จึงส่งผลให้ระดับการปฏิบัติการเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นลินี โสชิงชัยฤทธิ์ (2549) ที่ได้ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ ข้อแรกคือ ในการประเมินผลการดำเนินงาน สวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในระดับมาก ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่สองคือ ระบุปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ความชัดเจนของระเบียบวิธีปฏิบัติความเหมาะสมของจำนวนบุคลากรกับภาระงาน ความร่วมมือ และการสนับสนุนของบุคลากร และการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในทิศทางเดียวกัน

2) การอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุ

จากผลการวิจัยข้อมูลผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่าระดับการปฏิบัติการผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ระดับการปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุทุกด้าน (ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง) โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ ได้รับสวัสดิการทางด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ในกรณีของผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแล ซึ่งเป็นผู้ป่วยติดเตียง ได้รับการดูแลเอาใจใส่จาก ผู้นำ อบต. สมาชิกสภาอบต. ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้สูงอายุมีความประทับใจการดูแล และการออกเยี่ยมเยียนของคณะบุคคลดังกล่าว นอกจากนั้นแล้วทางด้านที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนยังได้รับการดูแลที่เป็นรูปธรรม คือมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำไปซ่อมบ้านให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนเป็นประจำทุกปี และยังมีโครงการพาผู้สูงอายุไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งถือเป็นการสร้างความประทับใจให้กับผู้สูงอายุอีกทางหนึ่ง ในกรณีที่ผู้สูงอายุเสียชีวิตยังมีสวัสดิการในสงเคราะห์ศพตาม ประเพณี ซึ่งเป็นการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายแก่ญาติของผู้สูงอายุ จากสวัสดิการต่างๆ ที่ผู้สูงอายุได้รับในเบื้องต้น เหล่านี้ จึงส่งผลให้ระดับการปฏิบัติการผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ (ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง) อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการการวิจัยของจักร์เพ็ญ ทะเรรัมย์ (2551) ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ :กรณีศึกษาเทศบาลตำบลตาจาด อําเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า โดยเฉลี่ยผู้สูงอายุมีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันในระดับดีสุขภาพจิตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางด้านสถานภาพทางสังคมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางสถานภาพทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่ดี ด้านสภาพแวดล้อมโดยเฉลี่ยผู้สูงอายุมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ด้านสุขภาพกายโดยเฉลี่ยผู้สูงอายุมีสุขภาพกายอยู่ในระดับไม่ดีตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1. ควรเน้นนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดนโยบายโดยเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอข้อคิดเห็นเพื่อนำไปพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและหลักเกณฑ์ในการจัดสวัสดิการ ซึ่งเป็นหน้าที่ของท้องถิ่นที่จะต้องสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่น รวมถึงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เช่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาคมหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนประชาชนทั่วไป ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการผลักดันให้นโยบายประสบความสำเร็จในการนำไปปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารเน้นนโยบายในการรณรงค์ส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนต่างๆ แจ้งบอกถึงรายละเอียดของนโยบายที่กำหนดไว้ในการทำงานเพื่อประชาชนได้ทำความเข้าใจ ในกรณีเกิดความล่าช้าเกี่ยวกับงานที่เป็นสิทธิและสวัสดิการที่ต้องมอบให้ประชาชน

ข้อเสนอแนะด้านบริหาร

1. องค์การบริหารส่วนตำบล นำข้อเสนอของผู้สูงอายุในด้านการขอเพิ่มเบี้ยยังชีพเพื่อนำเข้าที่ประชุมเพื่อหาแนวทางในการเพิ่มเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้สามารถใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสมในการดำรงชีวิตประจำวัน ในสภาวะที่ค่าครองชีพสูงขึ้น

2. องค์การบริหารส่วนตำบล ประชุมพิจารณาในส่วนของการกำหนดระยะเวลาในการออกจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุถึงที่พักอาศัย เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพตรงตามเวลาที่ผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้านต้องการตามความเหมาะสม เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุ และแบ่งเบาภาระให้กับบุตรหลานและผู้ดูแลผู้สูงอายุ

3. องค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาแต่งตั้งผู้สูงอายุ เพื่อเข้ามาเป็นตัวแทนในการคัดเลือกผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้ได้รับสวัสดิการในด้านต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน และเป็นการให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ ไม่ให้เกิดความรู้สึกว่าไม่ได้รับความเอาใจใส่จากสังคมรอบข้าง

4. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหางบประมาณเพิ่มเติม เพื่อนำมาซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนของแต่ละหมู่บ้าน โดย อบต.พิจารณาคัดเลือกจากหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้ให้ทั่วถึงและครบทุกหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นรายปีเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลไปวางแผน ปรับปรุง สร้างนโยบายในการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุให้มากที่สุด

2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นที่มีผลต่อความต้องการในการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมต่อสังคม

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น,กระทรวงมหาดไทย. (2544). มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ.

กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด

จันทร์เพ็ญ ทะเรรัมย์(2551). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเทศบาลต.จาง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์. รายงานงานการศึกษาอิสระ สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นลินี โล่ชิงชัยฤทธิ์.(2549) การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ:

กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.

บรรลุ ศิริพานิช. (2543). ผู้สูงอายุไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

ศิริพัฒน์ ยอดเพชร.(2544) คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในประเทศไทยในประเด็นการเกื้อหนุนสังคมแก่ผู้สูงอายุ.

สุพัตรา สุภาพ. (2540). ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สำนักส่งเสริมพิทักษ์ผู้สูงอายุ,2553.กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

กรุงเทพมหานคร :บริษัท ศักดิ์โสภณาการพิมพ์ จำกัด.